

„FÉRCMUNKÁT NEM ADHATOK KI A KEZEMBŐL!”

Beszélgetés Agócs Sándorral, az Antológia Kiadó felelős szerkesztőjével

Költő, szerkesztő, bibliográfus – olvasható róla a Kortárs magyar írók lexikonában. S valóban, számos könyv megjelent a szerkesztésében, mielőtt az Antológia Kiadóhoz került volna. Összeállította egyedül a fiatal írókat tömörítő József Attila Kör lexikonát (1985), majd két megkerülhetetlen bibliográfiát is készített (Buda Ferenc, 1986, Csoóri Sándor, 1990). A JAK-lexikon azóta is alapmű.

Szerkesztői tevékenysége mellett 1980 óta jelennek meg versei különböző hazai és külföldi lapokban, folyóiratokban. A Magyar Írószövetség és a MUK tagja, József Attila Irodalmi Díjas (1988, Cleveland). Közeli munkakapcsolatunk értelemszerűen indokolja a tegeződést.

– Hogyan kerültél a kiadóhoz és mi ott a feladatod?

– Az általános gyakorlattól eltérően nem én jelentkeztem, bár megtehettem volna, hanem Lezsák Sándor hívott! Bajban van a kiadó, próbálják segíteni. Bár szerencsésebb lett volna már a kezdetektől építkezni – a kiadó első két könyvét is én szerkesztettem külső munkatársként –, akkor elkerülhető lett volna az addigi szerzőket ért számtalan sérelem és csalódás. Elődeim „hagyatéka” még ma is kísért. A feladatom mindenekelőtt a megjelenésre váró könyvek szerkesztése, ezen túl azonban minden, ami a kiadónál előfordul. A világ minden tájáról van itt kézirat, s mindegyikkel egyforma alázattal és odafigyeléssel kell foglalkoznom. Sajnos ez – idő hiányában – nem mindig sikerül.

– Megtapasztaltad az elmúlt rendszer könyvkiadási gyakorlatát, hisz önálló verseskötetted is (Forgató Idő, 1990) négyéves várakoztatás után jelenhetett meg. A „megtúrt mellőzés” éveit követően milyen érzés most havonta új és új könyvet útnak indítani?

– Rendkívül jó érzés, ugyanakkor némi elégtétel is a korábbi évekért, bár iszonyatosan fárasztó, hiszen legalább három ember munkáját végzem. Egy ekkora kiadó feladataihoz hét-nyolc önzetlen segítőtársra lenne szükség, mi viszont hosszú ideig ketten-hárman csináltunk mindent, még a kft. könyvelését is! Száznál is több kéziratot egyszerre kezelni megtehetően nehéz, de mellette ott volt még a kéthetente megjelenő Lakiteleki Újság szerkesztése, és én állítom

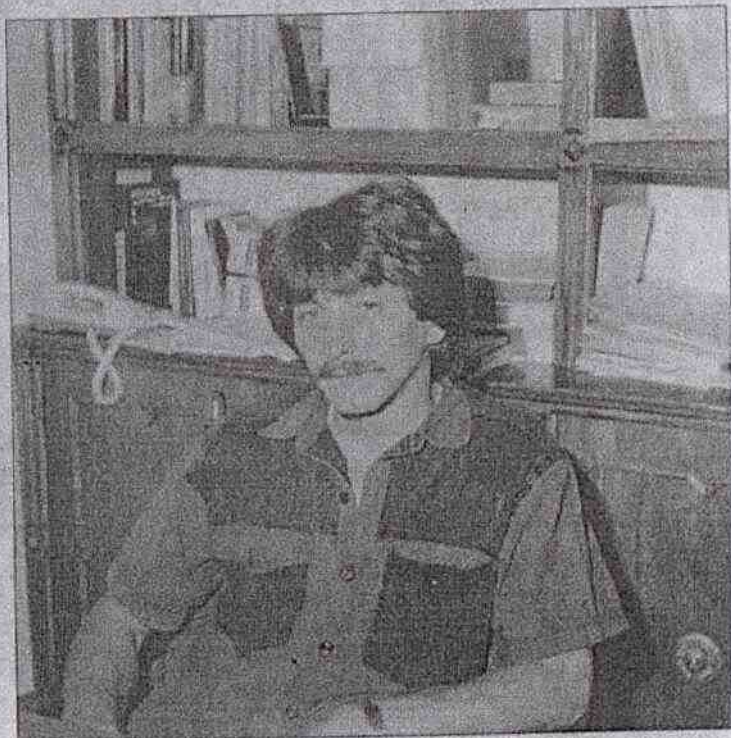
össze a világ minden tájára eljutó müncheni Nemzetőr egy oldalát is. Természetesen magam vagyok a korrektor, sőt sok esetben a borítótervező is, és a terjesztés túlnyomó része is reánk marad. Mindennek sok előnye van, de a hátrányait is érezzük naponta. Így tudunk a legtöbb pénzt spórolni, amit sajnós, a magas nyomdászámra azonnal el is visz.

– Átlagon felüli érzékenységgel párosuló legendás munkabírásd már-már követhetetlen...

– Úgy érzem, jó adottságokkal áldott/vert meg a sors, ám néha nekem is meg kellene többszöröznöm magam... Aránylag megbízható emberismeretem van, így a munkatársaimtól sem várok lehetetlent: a rájuk jutó részt igenis végezzék el legjobb tudásuk szerint. Csak így közösen lehetünk eredményesek. Mind egyik részfeladat rendkívül fontos, s csak összeadódva látható, mit is végeztünk. De látható! Tavaly tizenkét könyvünk jelent meg, az idén viszont csak az első félévre tíz kötetet terveztünk! Az eddig megjelent könyvek minősége – úgy érzem – garanciát jelent, a kiadó nevét lassan kezdi megismerni az ország. Ez ad újabb lendületet a mindennapi munkához, hiszen legjobb íróink műveit segíthetem világra! Nem bírnám másként. A méltósággal viselt helyzetekben sokszor túledzi az embert az élet. S ez nem természetes állapot.

– Azt mondják rólad, az „ország legjobb korrektora” is vagy...

– Ez talán kissé túlzó megállapítás, de valóban jó a szemem... Megtanultam, csak a

hibátlan munkát ismerik el, s azt se mindig, és soha nem időben! De ennek ellenére fércmunkát nem adhatok ki a kezemből!

– Hány verset írtál, amióta felelős szerkesztőként dolgozol? Mikor jelenik meg a következő verseskötetted?

– Az elmúlt évben négy verset írtam, a saját dolgomra már nem maradt idő. Most mások művei a fontosak. Hatalmas felelősség, hogy ebben a felbolydult világban a szerzők szinte utolsó szalmaszálként kapaszkodnak belém. S pontosan tudom, nem hagyhatom cserben őket! De remélem, az év végére elkészülhet a saját kötetem is.

– Kecskeméten élsz, s naponta utazva, Lakiteleken dolgozol. Van idő a családra, a gyerekeidre?

– Mostanában nagyon kevés, alig látnak. Négy hosszú évig otthon dolgoztam, az alatt szinte egy új szakmát kellett megtanulnom, hogy létezni tudjunk. Nagy hasznát veszem mostani munkámban. Akkoriban messzire kerültek az ismerősök, az írásaim se nagyon jelentek meg, még a helyi Forrásban sem... Ott azóta sem történt meg a rendszerváltozás! Bár, ha az ausztráliai Magyar Életben megjelenhetnek a

verseim, nem számít a helyiek fölüeny közömbössége. Minden nehézsége ellenére szeretek itt dolgozni!

– Az Antológia Kiadó a vezetése alatt vált ismert kiadóvá, a helyi lap, a Nemzetőr és az eddig megjelent művek önmagukért beszélnek. Hogyan győződ a szerteágazó munkát, hiszen tudjuk, alig alszol...

– A feladatokat el kell végezni bármilyen áron, az ember nem teheti kockára a becsületét, főleg, ha megbíznak benne! A körülményekre viszont már senki nem kíváncsi... Januárban szerettem volna ellátogatni a távoli Ausztráliába, de ez elsősorban a munkahelyi feladataim miatt nem sikerült. Jövőre feltétlenül ott kell lennem! Már sokszor elmondtam: az élet legnehezebb egy esztendőjét töltöttem itt. Szeretném, ha a szavak visszanyernék jelentőségüket, s az aránytalanságok megszüntetésével az Antológia Kiadó végre a valódi helyére kerülne. Mindenképp azt várom: méltó megbecsülést élvezzen végre mindenütt az áldozatos, precíz munka és a következetes emberi jellem. Bár nincsenek illúzióim...

Czinege Edit